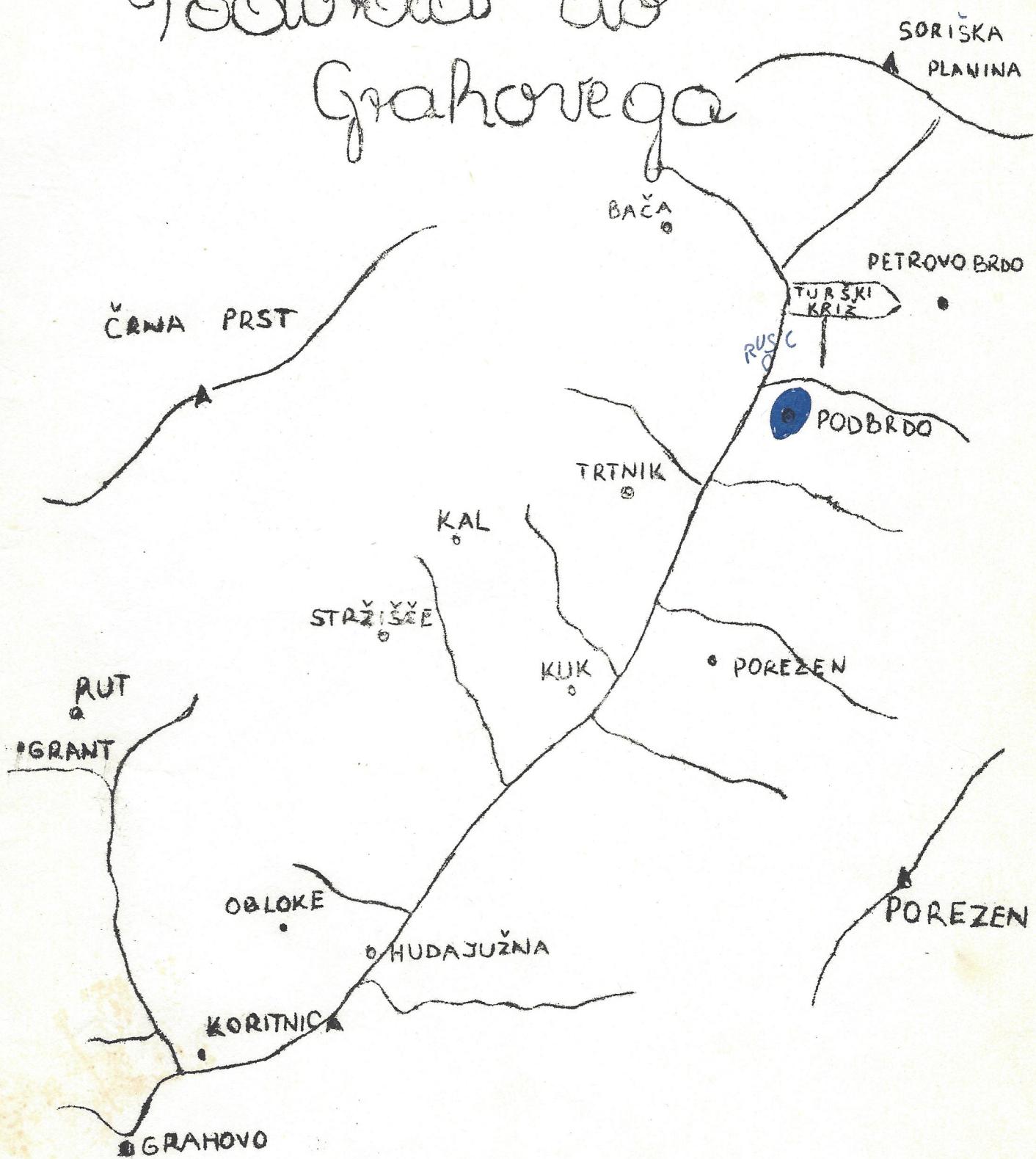

Po Baški grapi od Podbrda do Grahovega

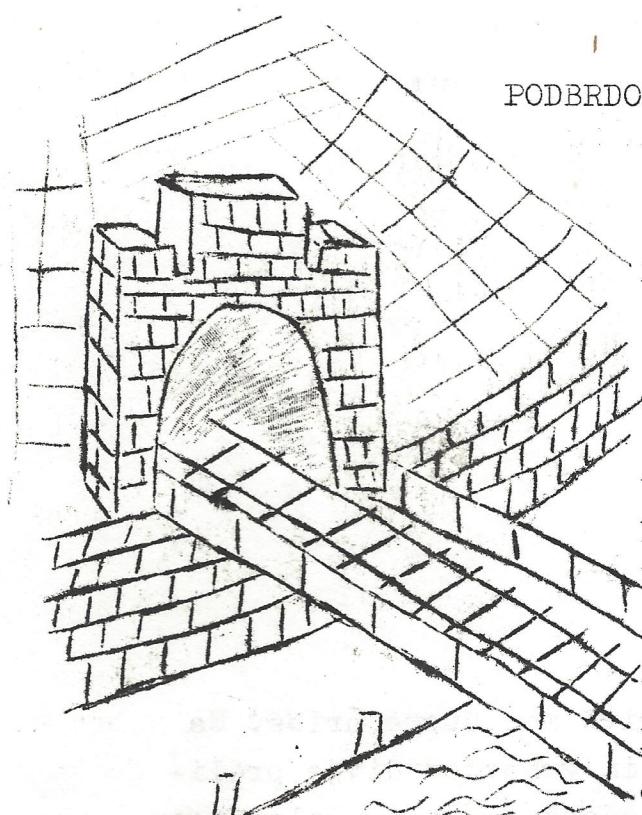

Baška grapa je dolina, skrita med strme hribe; Na njenem dnu se med skalami in grmovjem divje prelivajo reka Bača, ob njej pa tečeta cesta in železnica. Tu se stiska še nekaj hiš, ostalo je potisnjeno v bregove. Ob reki in cesti ležijo vasi Podbrdo, Hudajužna, Koritnica in Grahovo. Višje in visoko nad dolino pa so raztresene vasi Bača, Porezen, Kuk, Obloke, Znojile, Stržišče in Kal, Rut in Grant.

Za življenje je pomembna predvsem železnica, ki daje kruh marsikomu; je pa tudi pomembna povezava Gorenjske s Primorsko. Ljudje, predvsem ženske, so zapoštene v TVI "Bača" v Podbrdu. Veliko ljudi si je našlo zaslужek v Tolminu in Anhovem. Kmetijstvo ni razvito, saj je obdelovalne zemlje malo, svet pa je strm. Stari starši pa vedo povedati, kako so nekoč kosili težko dostopne senožeti, kako so obdelovali vsako ped zemlje. Danes tega ni več. Senožeti je preraslo grmovje. O njivah pa nam priča regrat, ki zacveti predvsem na boljših tleh.

Vedno manj je mladih, pa tudi drugi ljudje si iščejo boljšega življenja v večjih krajih, kot je Tolmin.

Jasmina Šorli

PODBRDO DANES

Podbrdo leži na koncu Baške grape v zelo utesnjeni dolini, ki je na meji med Primorsko in Gorenjsko. Če prideš z Gorenjske strani čez Petrovo Brdo, se ti prikaže prelep pogled na Črno prst, Slatnik, Porezen in na slikovito razčlenjeno dolino reke Bače. Že Turki so prihajali v naše kraje. Tu so vtisnili svoj pečat, ki ga imenujemo Turški križ.

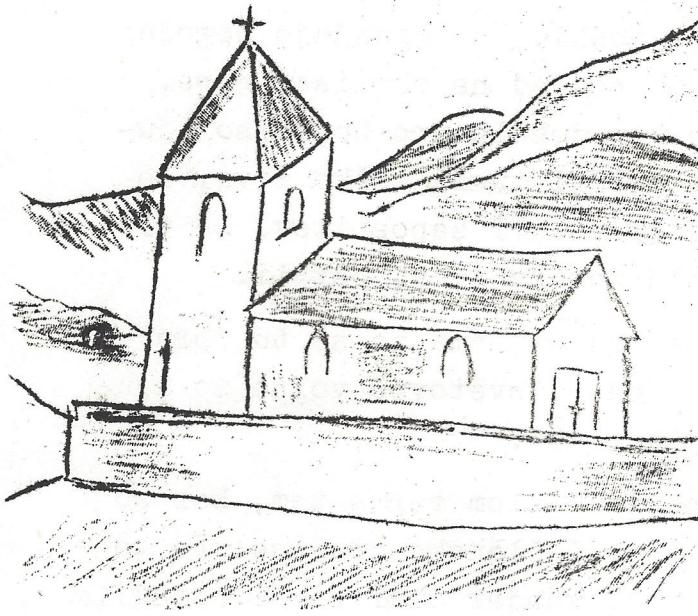
Podbrdo se je začelo razvijati z dograditvijo železniške proge Dunaj - Trst leta 1906, saj so Avstrjci zgradili več objektov in tako spremenili podobo vasi. Zgradili so tudi 6336 m dolg železniški predor pod Koblo, ki povezuje Primorsko in Gorenjsko. Po prvi svetovni vojni je Podbrdo posatala obmejna vas na italijanski strani in s tem dobilo tudi več privilegijev, kakor druge vasi v Baški grapi. Italijani so hoteli Podbrdo spremeniti v Pidicole, a jim ni uspelo. Po vojni je Podbrdo spet zaživelo, predvsem, ko so iz nekdanje italijanske vojašnice zgradili tovarno volnenih izdelkov "Bača", ki daje tukajšnjim prebivalcem prepotreben zaslужek, kajti od zemlje v teh strminah ne morejo živeti, čeprav so ljudje pridni. Iz vojaškega objekta je nastal tudi Dom upokojencev, ki ima podružnico na Petrovem Brdu. Stara šola je spremenila svojo podobo z dograditvijo telovadnice in nekaj novih učilnic. V zgornjem delu vasi stoji cerkev sv. Miklavža.

Kraji v Grapi niso turistično razviti, zato tudi nimamo večjih turističnih objetov. A lačen in žejen popotnik bo dobil okreplilo v gostilni Pri Armanu, krajani pa se zbirajo predvsem v Baškem hramu.

Čeprav se vas še razvija in se gradijo nove stanovanjske hiše in bloki, pa število prebivalcev upada, saj ljudi vlečejo večja središča, ki pa so za te kraje kar precej oddaljena.

Melita Brelih

B A Č A

Bača, vasica pod Slatnikom, stoji, kot pravijo, na sedmih gričih kakor Rim: Eibrat, Jolpako-va hiše, Vas, Kajže, Grič, Za-kovkar in Kacnpoh, ki je že bližje Podbrdu kakor Bači. Zaradi te raztresenosti hiš vodi na Bačo tudi sedem poti iz Podbrda, osma čez Bačarsko sedlo, deveta iz Stržišč in deseta iz nekoliko više ležečega Petrovega Brda.

"Bačar se rodi s košem na hrbtnu," je staro bačarsko reklo. To velja zaradi strmini njiv in seno-

žeti, s katerimi morajo domačini nositi poljske pridelke in seno. Malo manj strmo je le na Vasi, krajanji ji pravijo Vesa, ki je nekoč veljala za središče vasice. Tu je bilo tudi največ trdnih kmetij, pa tudi mlekarna, ki še vedno sprejema skope litre mleka in izdeluje sir. Kupcev seveda ne manjka. Cerkev stoji malce vstran iz vasi na prikupnem gričku. Njen zavetnik je sv. Leonard, kateremu so okoličani včasih peli: "Preljubi svet' Lenart, kako si ti svet, naš majčeno faro, pa dosti deklet." Sedaj to ne velja več, saj so se mladi ljudje večinoma že odselili v lažje dostopne kraje. Ostali so samo še starčki in starke, ki pa še vedno obdelujejo zemljo po svojih močeh.

Bača pa je zanimiva tudi po imenih krajev, ki so nemške popačenke. Štonfk, Čusubejga, Dikžajta, Milžajta, Matrek, Melter in Trojär je nekaj teh tipičnih vaških poimenovanj. Iz tega lahko sklepamo, da so bili prvi naseljenci Tirolci, ki so se sem preselili iz Nemškega Ruta.

Marta Volf

POREZEN

Pod grebenom Porezna je raztresena istoimenska vasica, ki je sedem kilometrov oddaljena iz doline. Danes tukaj živi še 13 starejših ljudi, od tega le trije moški. Vas obdajajo mogočni gozdovi, očem pa se odpira čudovit pogled na okoliške gore. Čeprav je od prve do zadnje hiše kar debelo uro hoje, so ljudje povezani. Ker se z delom na kmetiji tukaj težko živi, so mladi odhajali v dolino, kjer so si iskali zaposlitev. Le tisti, ki so na domačo zemljo najbolj navezani, so ostali.

Včasih je bila vas zelo močna. Še med vojnama so se tu opravljale najrazličnejše dejavnosti. Med 2. svetovno vojno so ljudje pomagali partizanom, kar so le mogli.

Od tega, kar so zasluzili z lesom in maslom ter s tem, kar so pridelali, so živele tudi deset in več članske družine. Po vojni so v Porezen napeljali elektriko, vendar tudi ta ni ustavila mladih.

Za vaščane je bil vedno značilen svojstven govor. Nasprotno je za vse vaši tu okrog značilno, da ima vsaka svoje narečje.

Za okoličane je Porezen poznan po sadju, predvsem po češnjah. V poznih poletnih mesecih pa se veliko Podbrčanov na pobočjih Porezna oskrbuje z borovnicami.

Za konec še to. Od nekdaj so vaščani radodarni. Po tem tudi sloviojo daleč naokrog.

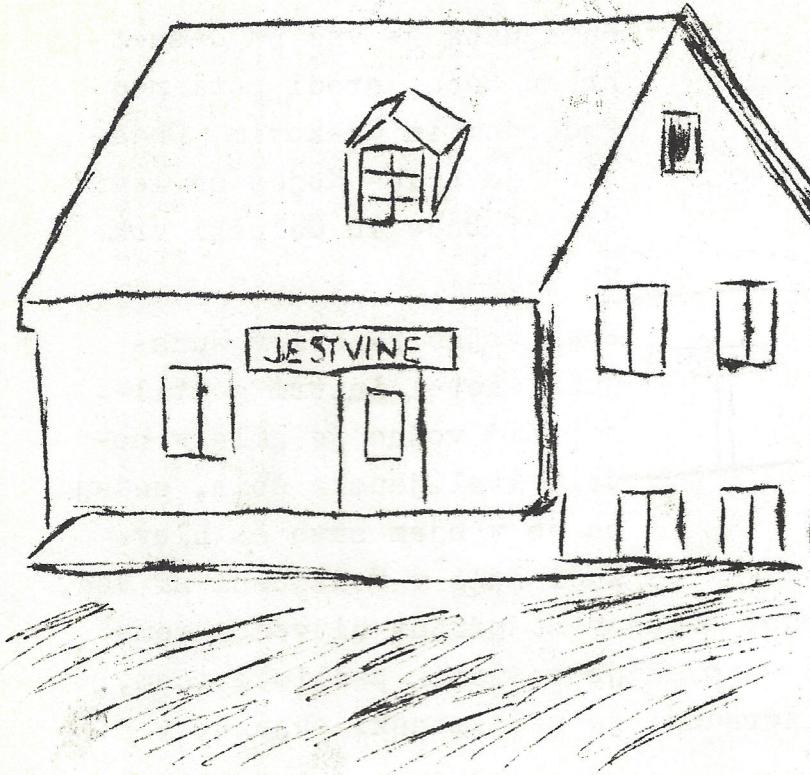
Skozi vas pelje planinska pot na Porezen. Še posebej je živahno na njej vsako leto v marcu, ko je tradicionalen pohod na Porezen v spomin na izdane padle partizane.

Simona Štendler

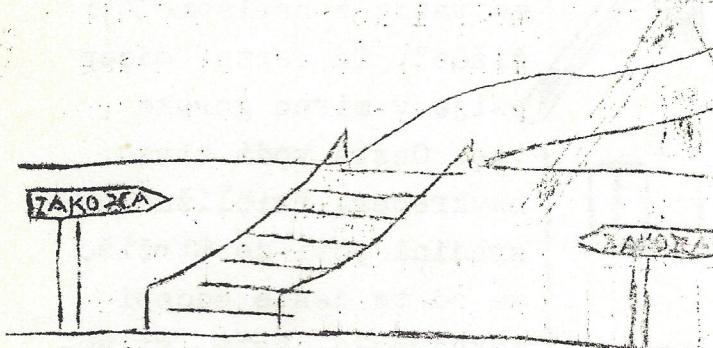
STRŽIŠČE

Ko se odpeljemo iz Podbrda proti Hudajužni, približno po petnajstih minutah vožnje zagledamo tablo z napisom "Stržišče". Ta cestni odcep pelje v mirno gorsko vas. Cesta vodi strmo navkreber. Približno na sredini poti do Stržišč se od te ceste odcepi makadamska cesta, ki vodi v Znojile. Ko se peljemo dalje, se nam po dvojnem ovinku odpre čudovit razgled. Če pogledamo pod cesto, kjer je nekakšna gmajna, bomo mogoče videli tudi srno. Nad cesto se v prešerni belini bohotijo zvončki. Pripeljemo se v Stržišče, pa ne vemo, kje bi parkirali svoj avto. Najbolje pred gostilno. Tu je dovolj prostora. Gostilna je nova bela hiša. Stoji približno v sredini vasi. Gostilna še nima napisa in je zato težko opazna. Vendar jo takoj spoznamo, ker ob njej vodijo stopnice na nekakšno teraso in s te terase vstopimo v gostilno. Gostilna se imenuje "Raufnk". Že ime je nekako domače. Stopimo v prostor.

Pogled se nam ustavi na kmečki peči. Gostilna je zelo lepo urejena in se počutimo kot doma. Domačnost daje tudi gostilničarka, ki vsakomur nakloni prijazno besedo. Ko se okrepčamo, se odpravimo dalje. Kmalu pridemo pred veliko stavbo z napisom "Jestvine". Tu je trgovina. Nekdaj je bila tu šola, v kateri so se krajanji Stržišč učili prvih poglavij iz živ-

HUDAJUŽNA

Hudajužna je vas na desnem bregu Bače, sredi poti med Podbrdom in Grahovim. Obdajata jo hriba Kojca na levi strani Bače in Obloški vrh na desni.

Pred vojno je bil v Hudajužni hotel in tri gostilne. Med vojno je bila v hotelu italijanska šola, sedaj pa je v njem samo še hlev.

Tudi šole v Hudajužni ni več, šolarji se vozijo v Podbrdo. Sedaj v Hudajužni ni več pomembnejših objektov. V tem času gradnjo spomenik padlim borcem, ki bo letos dokončan. Izgradnji je večnamenski objekt, v katerem bo tudi trgovina!

Zanimiva je razлага krajevnega imena. Hudajužna naj bi dobila ime po hudi ožini, saj je dolina tu res zelo očka. Spet drugi pa nagajajo Hudajužnarjem, da je ime spomin na čase, ko so k nam še vdirali Turki. Hudajužnarji so kosili. Pojedli so zelje, klobase pa so pustili za posladek. Rayno takrat pa so prišli Turki, pregnali so vaščane in sami pojedli klobase. Zato naj bi bila to huda južna. Pravijo, da od tod ime Hudajužna.

Iz vasi se odcepita dve cesti. Levo čez Bačo pelje slabša cesta v Zakojco. Po njej pridemo do rojstne hiše Franceta Běvka. Hišo zdej preurejajo v muzej in kulturni spomenik. Desno nad vasjo se po sončnem bregu vije cesta v Obloke, majhno strnjeno naselje na pobočju Obloškega vrha.

Primož Mayrar

Primož Mayrar

Primož Mayrar

Primož Mayrar

ljenja. V spodnjih prostorih priredijo le še kakšna predavanja, v zgornjih pa je trgovina.

Malo pred trgovino smo opazili cesto, ki vodi na Kal. Nad cesto stoji tovorna žičnica, s katero poleti oskrbujejo planinsko kočo na Črni prsti.

V vasi se še razlega vrisk otrok in upajmo, da ne bo vseh zvabilo lažje življenje v dolini.

Ksenja Šumak

K A L

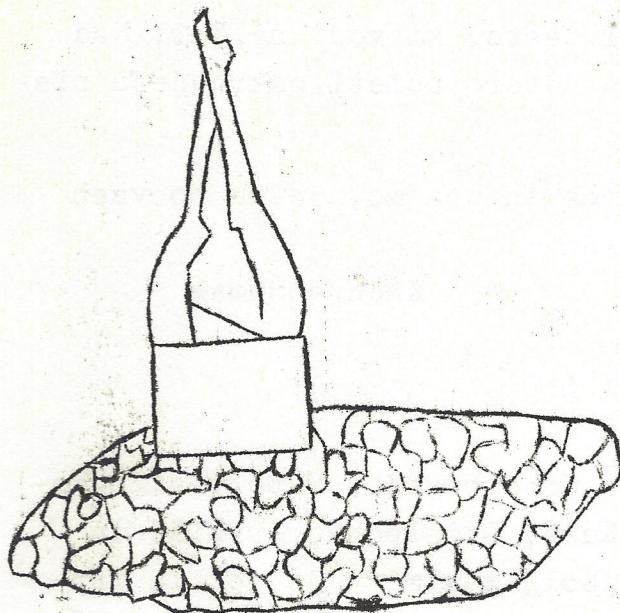
Kal je lepa, majhna vasica pod Črno prstjo. V to vasi lahko pridemo iz štirih strani: iz Kuka, Drislpoha, Stržišč in Trtnika čez Kalarsko brdo. Najbolj zanimiva je pot iz Trtnika na Kalarsko brdo; na Črno prst in nazaj grede čez Kal. Kal šteje osem hiš, v katerih živi še petnajst prebivalcev. Dve hiši sta prazni, dve pa sta zgoreli leta 1981. Razen dveh osnovnošolk in dveh fantov, mladih ljudi ni. Na sredi vasi stoji korito. Zares velja poskusiti, kaj je gorska voda.

Najlepši okras te vasi so naravne lepote. Zanimiv je pogled na polja, ki so nad cesto. Opazili smo tri njive, ki so ograjene. Prav posebne ograje. Količki zabiti v zemljo. Da, tudi pred divjimi prašiči je treba zavarovati pridelek. Tudi srne rade pomulijo rože, ki jih je nasadila pridna gospodinja.

Sredi vasi se križajo poti in najbolje je vprašati domačine, po kateri poti velja kreniti.

Ksenja Šumak

KORITNICA

Koritnica je majhna vas, ki šteje okoli dvesto prebivalcev. Leži na prisojni strani Koriške gore, med sotočjem reke Bače in reke Koritnice! Ima obliko križa, deli pa se v dva dela. V tako imenovano vas in Zarakovec, ki je le nekaj sto metrov oddaljen od vasi. Nove hiše, ki so zrasle po vojni, so postavljene okoli vasi, med polja in tavnike. Pod vasjo pelje cesta, ki povezuje vas s svetom. Lastne železniške

postaje vas nimá, je pa zato v kilometer oddaljenem Grahčvu. Ob cesti stoji lep spomenik NOB. V vasi je tudi dobro založena trgovina. Pohvalimo lahko odlično urejeno balinišče, ki so ga otvorili lani, letos pa ga nameravajo tudi pokriti.

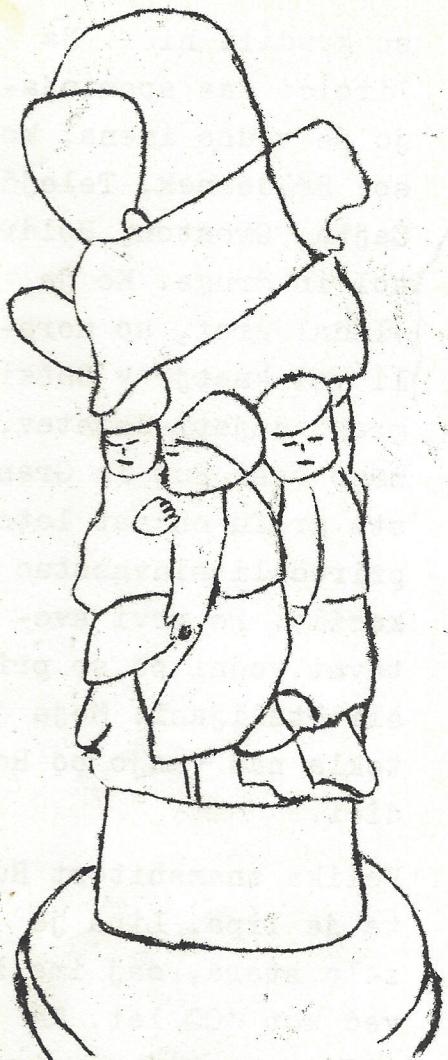
Alenka Lesjak

R U T

Rut je majhna vasica, ki leži visoko nad Baško grapo. Najvišji vrh nad vasjo je Rodica, ki meri 1966 metrov. Leži kot v nekakšni majhni kotlini. Obdajajo jo hribi in griči: Rodica, Holdernek, Telejčnk in drugi.

V Rutu so se Tirolci naselili že več kot pred 600 leti. Tu so živeli predvsem od živinoreje. Pridelali niso veliko. Vse boljše površine so pustili za njive. Kjer ni bilo rodovitne zemlje,

GRAHOVO

Vas Grahovo leži pod strmim pobočjem Kotla v Baški grapi. Ima nekaj več kot 200 prebivalcev. Mladi hodijo v šolo na Grahovo, od četrtega razreda naprej pa v Podbrdo. Tisti, ki so že zaposleni, hodijo na delo v tovarno Bača v Podbrdo, na Knežo ali v Tolmin. Leredki se vozijo z vlakom v Novo Gorico ali na Jesenice.

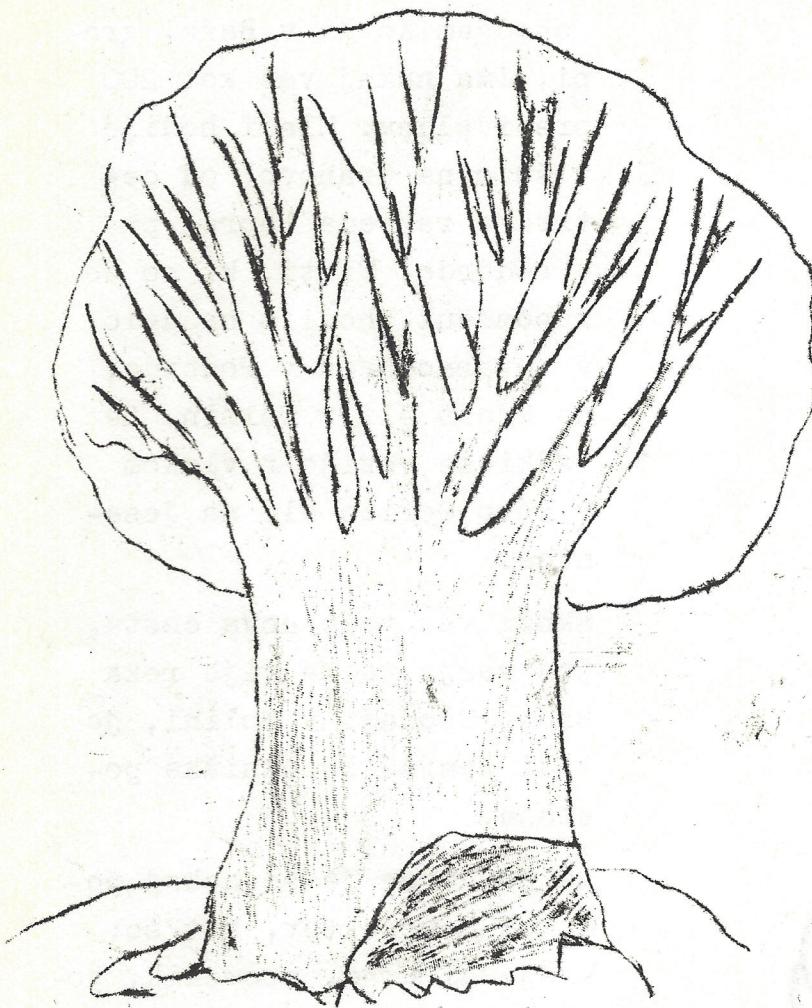
Skozi vas teče nova cesta, pod vasjo pa se vije reka Bača. Spodaj, v dolini, je tudi manjša železniška postaja.

Na Grahovem je še nekaj pomembnih objektov, kot so: krajevni urad, spomenik, posvečen prvemu slovenskemu

filmu "Na svoji zemlji", pošta, trgovina, gasilski dom, majhna šola, gostilna, spodaj, pod vasjo, pa je lepo igrišče, ki je bilo zgrajeno po potresu. V naši krajevni skupnosti deluje tudi več društev: strelsko društvo "Rink Leopold", balinarsko društvo "Rudi Bašelj", prostovoljno gasilsko društvo in novo ustanovljeno športno društvo "Zarja", ki šteje okrog 50 članov.

Tukajšnji krajanji se najraje zbirajo v gostilni "Pri Brišarju", saj je to poleg igrišča in dvorane edini objekt, kjer si lahko poiščejo zabavo. V gostilno pa radi prihajajo tudi od drugod, saj slovi po dobrem pršutu.

Andreja Kokšar, Majda Mavri

lipa je bila požgana, ko je zgorela vas. Od takrat je znotraj votla. Njen obseg je osem metrov. V njo gre lahko osem mož. V starih časih so se tu zbirali možje in župan in reševali važne probleme.

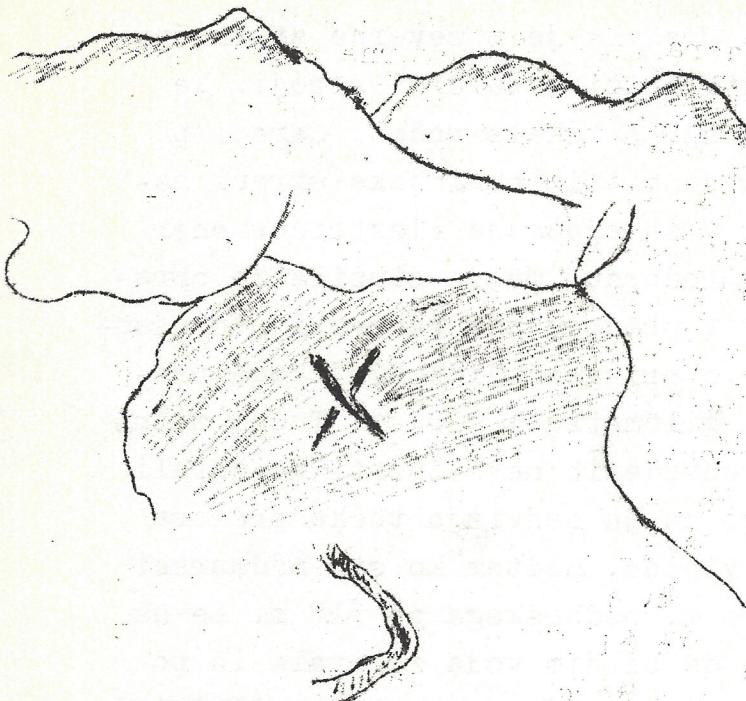
V vasi imamo dom krajanov, kjer so prostori krajevne skupnosti ter trgovino in gostilno. Razširjena in asfaltirana je bila cesta Koritnica - Rut, ob cesti je speljano telefonsko omrežje, obnovljen je bil vaški vodovod, napeljali pa so tudi novo električno omrežje. V zadnjem času pa je bil v stari šoli urejen obrat Iskre, ki daje kruh dvanajstim delavcem.

Še vedno pa je v vasi nekaj trdnih kmetij, ki še ohranjajo izročilo naših dedov.

so gradili hiše. Na Tirolce nas spominjajo še vedno imena, kot so: Holdernek, Telejčnk, Zajta, Groston, Holdrtol in druga. Ko je vladal grof, so morali vsi kmetje v Baški grapi dajati dajatev, samo vasi Rut in Grant sta grofu enkrat letno priredili slavnostno kosilo. Po prvi svetovni vojni pa so prišli Italijani. Meja je tekla nad vasio po Rodici.

Velika znamenitost Ruta je lipa. Lipa je zelo stara, saj ima že več kot 600 let. Ta

TURŠKI KRIŽ

križ. Zgodba pripoveduje:

Okoliški kmetje so izvedeli, da prihaja turška vojska. Pričakali so jo nad skalo. Ko je vojska prišla, so na konjenike valili kamenje in hlode. Presenečeni in prestrašeni Turki so zbežali. Poveljnik pa je v skalo vklesal križ ter se zaobljubil, da ne bodo nikoli več prišli v naše kraje.

Tako nas križ še danes spominja težkih turških časov. In če si ga želite ogledati, kar pridite, radi vam bomo pokazali pot.

Lucija Beguš, Jožica Štendler

PREDOR BOHINJ

Naše kraje z Gorenjsko ločujejo visoke gore: Črna prst, Kloba, Slatnik, Lajnar, a te niso bile ovira za gradbenike v začetku tega stoletja. Speljali so železno cesto od Dunaja do Trsta in pri tem prevrtali mnogo hribov. Najdaljši predor so zgradili med Bohinjem in Podbrdom, saj meri kar 6327 m.

Zaradi pomanjkanja gradbenega materiala so hoteli z bohinjske strani čimprej prebiti predor, da bi od tam prevažali klesanc - kamnite bloke, ki so bili za tiste čase glavni gradbeni

V naših krajih je ostalo veliko spominov na Turke. Tudi v Podbrdu imamo eno takih zanimivosti. To je turški križ.

Po glavni cesti se napotimo proti Petrovem Brdu. Nad domačijo pri Ruscu se tik za mostom odcepi strma steza. Po približno desetih minutah hoje navkreber se ustavimo na ravnici pod skalo, v katero je vklesan

material. Vrtanje bohinjskega predora je s severne strani potekalo strojno s štirimi električnimi vrtalnimi stroji. Na naši, južni strani, pa je gradnja potekala ročno. Zaradi po-manjkanja električne energije je bil iz bohinjske strani napeljan daljnovod z močjo 2000 W za ojačanje električne energije v manjši termocentrali v Podbrdu. Ta je služila za obratovanje prezračevalnih naprav v predoru ter razsvetljavo gradbenih poslopij. Na večje težave pri gradnji bohinjskega predora so naleteli v predorskem kilometru 1,900 km. Tu so močni izviri studencev. Zaradi nepredvidenih nevšečnosti so morali prilagoditi samo gradnjo, tako da je najvišja točka predora v km 2,500 534 m nadmorske višine, medtem ko sta nadmorski višini bohinjskega portala 526 m, podbrškega pa 518 m. Le na ta način so lahko gradili, ne da bi jim voda zalivala in poplavljala gradbišče. Še več, v nasprotju z vsemi tehničnimi pravili gradnje predora so najprej začeli z gradnjo obloka, s tem so si zagotovili streho nad glavo, da jih ni namakal mrzel tuš. V pomoč za dvigovanje, razkladanje in nakladanje so jim bili posebni parni žerjavi - dvigala ali pa posebna verižna škripčevja, s katerimi so dvigovali klesanec na za to pripravljene odre.

Promet po železnici je stekel 6.6.1906. S tem se je za Baško grapo odprlo okno v svet.

Marija Koder

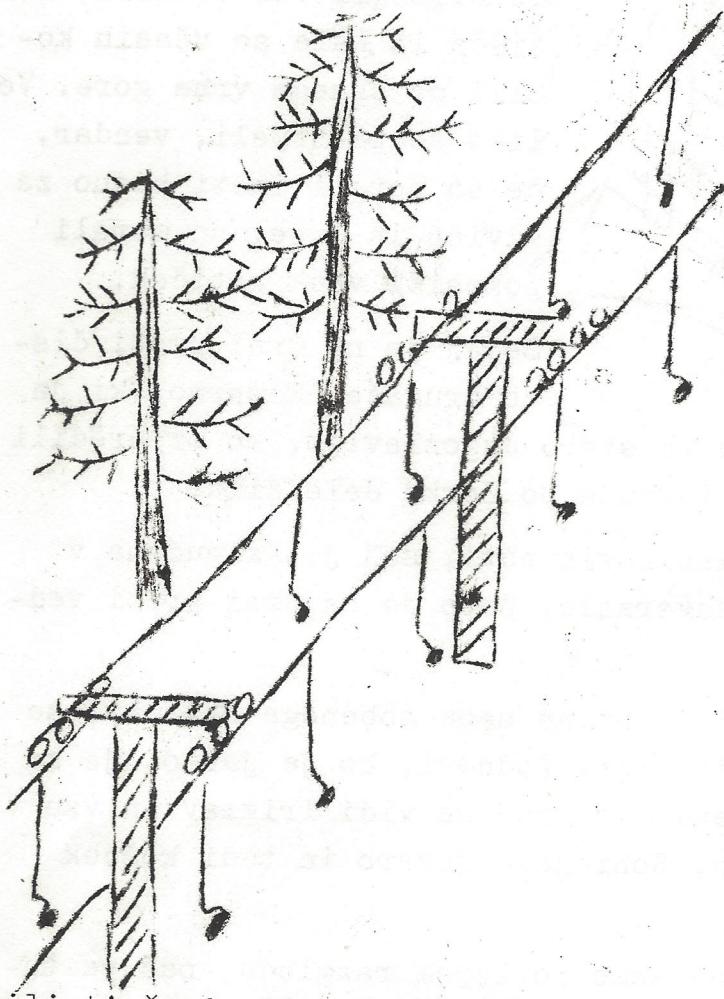
DRISLPOH

Od zadnje hiše v Podbrdu v smer Hudajužne se kmalu desno odcepi cesta, bolje rečeno pot, ki vodi ob strugi manjšega potoka. Po tej poti pridemo v sotesko Drislphoh. Soteska je sprva zelo ozka in nad njo se dvigajo strme skale. V njih opazimo več votlin. Pot pripelje do kmetije, ki se po potoku imenuje Drislphoharjeva. Kmetija je še naseljena, čeprav se človek čudi, kako je mogoče živeti v taki divjini.

Da je tu narava res še neokrnjena, pričajo tudi živali v potoku. Tu še živijo potočni raki, voda pa je bogata tudi z ribami.

Srečko Kemperle

SORIŠKA PLANINA

tili ti časi. 100 m pod Lajnarjem je nekdanja kasarna in naokrog še veliko bodeče žice in bunkerjev.

Poleti, ko je sezona planinarjenja, je Soriška planina prav križišče planinskih poti. S Soriške planine lahko gremo na Možič - 1 ura hoda, Koblo - 2 uri hoda, Črno prst - 5 ur hoda in še na mnoge druge vrhove. Manj zahtevni planinci pa lahko v avgustu nabirajo borovnice in opazujejo krave in ovce na paši.

Prav zaradi raznolikosti je Soriška planina dobro obiskana poleti in pozimi.

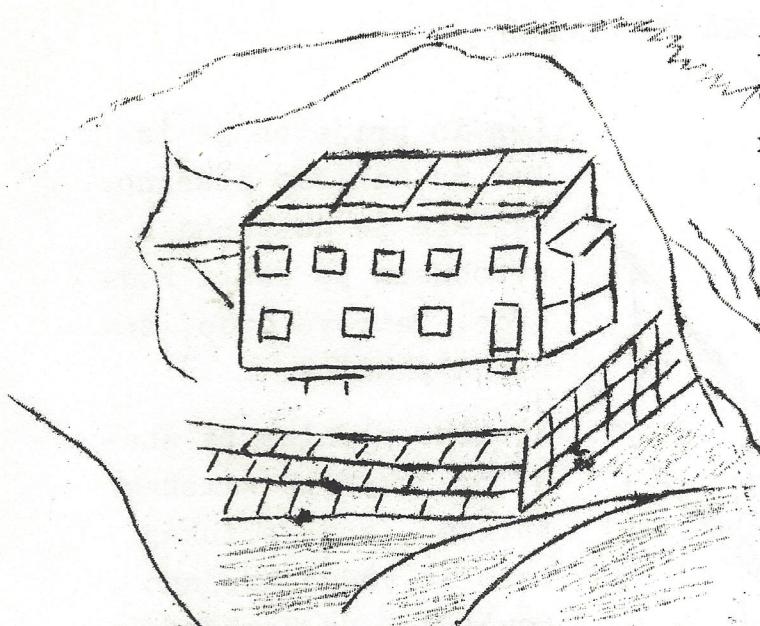
Lep in prijeten je izlet na Soriško planino. Najlaže je dostopna z avtobusom po cesti Podbrdo, Petrovo Brdo, Soriška planina.

Soriška planina za zna- na predvsem po zimskem turizmu, saj je tukaj lepo in vedno urejeno smučišče. Na Soriški planini je planinska koča in tri vlečnice.

Nad planino se dviga Lajnar, s katerega je lep razgled na Baško grapo, Koblo, Šorico... Po Lajnarju je včasih tekla meja med Italijo in staro Jugoslavijo. Še danes so vidni sledovi, ki so jih zapustili ti časi.

Aleš Torkar

ČRNA PRST

Eden najlepših vrhov, ki obdajajo Baško grapo, je 1844 m visoka Črna prst. Kmetje iz bližnjih vas Trtnika, Stržiča in Kala so včasih kosili do samega vrha gore. Večiko so pretrpeli, vendar, če so hoteli imeti hrano za živino in zase, so morali pokositi vsak kotiček.

Sedaj je na Črni prsti čisto drugače. Kasarno, ki je ostanek meje med Italijo in staro Jugoslavijo, so preuređili v planinsko kočo, ki se imenuje po Zorku Jelenčiču.

Črna prst je stičišče planinskih poti, saj je vključena v slovensko planinsko transverzalo. Zato je na Črni prsti vedno veliko ljudi.

Po nevihti, ko se zjasni in ni na nebu nobenega oblačka, se zvečer vidi celo morje in Trst. Podnevi, ko je jasno, je za vsakega občudovalca narave raj, saj se vidi Triglav in vse njegovo pogorje, Porezen, Bohinjsko jezero in tudi košček Blejskega jezera.

Vendar Črna prst ni znana samo po lepem razgledu, pač pa tudi po bogatem gorskem cvetju. Tu uspeva dlakava popkovesa, ki ne raste nikjer na svetu, samo v Baški grapi. Je zelo redka rastlina z belimi cvetovi in zelenimi dlakavimi listi. Tavnate ruše na pobočjih pa krasijo še planike, murke in drugo gorsko cvetje.

Iz Baške grape vcdita na Črno prst dve planinski poti: ena skozi Trtnik na Kalarsko brdo in Črno prst, druga pa skozi Stržiče.

Nadja Kogoj

POREZEN

Porezen se dviga JV nad Baško grapo. Od tu vodi ta do planinske koče na vrhu Porezna dve poti. Daljša, a položnejša peč je preko Petrovega Brda, druga vodi skozi vas Porezen.

Vzpon na Porezen je vključen v slovensko planinsko transverzalo, z njega pa se nudi lep razgled na Julijce, Škofjeloško in Cerkljansko hribovje.

Spomenik padlim partizanom priča o hudih bojih s sovražnikom v ~~XXX~~ 1945. leta. Obkoljeni partizani se niso mogli upirati močnejšemu sovražniku. Okoli trideset borcev je padlo, več kot sto pa so jih sovražniki ujeli in kasneje ustrelili v vasi Jesenica. V spomin na te dogodke je vsako leto v marcu spominski pohod na Porezen.

Vinko Trojer

LOV IN RIBIŠTVO

Lovišče LD Podbrdo zajema svet od razvodja gorskih hrbitov zgornjega dela Baške grape. Prevladuje gozd, tu so travniki in pašniki. Veliko je tudi zapuščenih kmetijskih zemljišč.

Ta svet je kot nalašč za visoko divjad: gamse, srnjad, gozdne jerebe, ruševce in podobno. V lovišču prevladuje srnjad in gamsovje.

LD Podbrdo se ukvarja tudi z lovskim turizmom. To pomeni, da k nam prihajajo lovci drugih LD ali pa celo lovci iz tujine.

Lovcem drugih LD sta na voljo tudi dve lovski koči: lovaska koča na Saneku pod Črno prstjo in lovaska koča na Temlinah.

Lov v našem lovišču je izjemno naporen. To je lovišče za klene in vztrajne gorske lovce, ki ljubijo ta svet.

Niso pa bogati le naši gozdovi in skalnati svet. Tudi vode reke Bače in vseh njenih pritokov so še žive. Ribiči skrbijo za bogat ribji zarod in veliko voda služi kot gojitveni potok. To pomeni, da naše vode še niso hudo onesnažene. Zato ni redek prizor, ko ob reki vidiš ribiča, ki potrpežljivo namaka trnek in čaka na bogat ulov.

Danila Trpin

NARODNE JEDI

Življenje naših dedov in babic je bilo težko. Skopa zemlja je le malo rödiła, a lačnih ust je bilo treba nahraniti veliko. A so znali tudi iz skromnega živeža skuhati okusne jedi, še posebno za praznične priložnosti. Mnoge teh jedi so danes že pozabljene, a suhe svinjske želodce še radi jemo. Med starimi recepti smo našli tudi manj običajne: smukač iz repnih listov, repini olupki, holcarski štruklji, budlia. Budlia naj bi bila najbolj izvirna jed teh krajev.

Pripravimo jo tako:

1/2 kg bele in 1/2 kg ajdove moke vsujemo v večjo skledo. Dodamo pripravljen kvas in z malo vode zamesimo testo. Testo naj vzhaja. Že vzhajanemu testu primešamo raztopljeno, a ohlajeno zaseko. Še enkrat prenetemo testo, potem ga spečemo. Jed je najboljša še topla.

Žal teh jedi v gostiščih ne pripravljajo, babic, ki so jih znale kuhati, pa je tudi vse manj.

Vodnik po Baški grapi so pripravili učenci od 5. do
8. razreda osnovne šole "Simon Kos" Podbrdo.

Šol. leto: 1984/85

Za likovno opremo so pod vodstvom tovarišice Nežke
Košnik poskrbeli učenci: Aleš Torkar, Drago Grošelj,
Danila Trpin, Jasmina Šorli, Majda Mavri, Zdenka
Tasić.

Mentor: Jelka Urbas